

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

12
NİSAN 1940
CUMA

Numara : 219 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

İtalya-Yugoslavya Mayın tarlaları vücade getirerek Adriyatik denizini kapatıyorlar !

İngiliz kralı

Londra, 12 (Radyo, saat 18) —
Kral yarın gece saat 11 de bir
nutuk söyleyecek ve bu nutuk rad-
yo ile negredilecektir.

Roma, 12 (Hususi) — Bugünkü "Tevere" ga-
zetesi yazıyor:
İngiliz iktisadi ablukasının Adriyatığa teş-
mili ihtimalleri üzerine, karasularında bitaraf-
lığını korumak azmeten olan İtalyan hükûmeti
Adriyatik denizini kapamağa karar vermiştir.
Hükûmet, Adriyatik denizi ağzında mayın tar-
laları vücade getirmek üzere Yugoslav hükûme-
tile konuşmalara başlamıştır.

Musolini son yaptığı bir teftişten dönüşünde
tavyare meydanında

Alman ve Norveç kıtaları arasında harp devam ediyor Norveçte tutunamazsa Almanyanın vaziyeti tehlikeye girecek

Stokholm, 12 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin muha-
biri bildiriyor:
Skajarak muharebesi hakkında Berlinde büyük bir ketumiyet
gösterilmektedir. Mesul Alman mahfellerinde Norveç hareketine pek
büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Bu mahfellerde beyan edildiğine göre, Almanya Danimarka ve
Norveçte tutunabildiği takdirde kuvvetli sevkulceys noktalarına ma-
lik olacaktır.
Aksi takdirde vaziyet Almanyada pek ciddi neticeler tevliid ede-
(Devamı 2 inci sa da)

Dünkü
manikürcü kız
Tavyareyle mühim
bir sürat rekoru
kırdı

Jaktin Koşton
(Yazısı 2 inci sayfada)

Göbels söylüyor:
**Paris'in zaptı
15 Haziranda!!**
Alman halkı arasında dolaşan rivayetlere
göre, 1 Temmuzda sulh imzalanacakmış

Nouvelle Gazette di Zurich'in verdiği malûmata nazaren Dr.
Göbels ve adamları Alman efkârı umumiyesini garpte yapacak
büyük askeri harekâta hazırlamak için propagandaya başlamıştır.
Halk arasında dolaşan sözlerle göre Paris 15 haziranda zapt ve
sulh 1 temmuzda imza edilecektir.

Yine Alman halkı arasında dolaşan rivayetlere göre, Hitlerin
son şimal harekâtı müttefiklerin mühim hava kuvvetlerini ve dik-
katlerini şimalde çekmek, garpte taarruza geçerek rahatça ve sür'atle
Belçika ve Hollanda üzerine yüklenmek maksadile ihtiyar edilmiş-
tir. Almanya, Nisbeten ufak bir Alman kuvvetini Norveç cephesinde
fedayî göze almıştır.

Alman propaganda vasıtaları müt-
tefiklerin kuvvetmaneviyelerini kır-
mak ve buna mukabil Alman halkı
nın kuvvetmaneviyesini yükseltmek
için hergün yeni, yeni çarelere baş-
vurmaktadır.

Göring iste bu maksatla geçenlerde
yeni bir tehdit ortaya atmıştır:

"Tavyarelerimizin Polonyada yap-
tıkları şeyleri Fransa ve İngilterede
de tekrarlayacağız!"

Yortu münasebetile çocuklarımıza he-
diyeler vermiş olan Göring hepsin-
den ilerde "tavyareci" olmalarını ist-
emiştir. Bundan sonra Almanyanın
her tarafında Alman hava kuvvetle-
rinin Polonyada yaptığı tahribatı gös-
teren film gösterilmiştir.

Bütün bunlar Almanların psikolo-
jisini geniş bir hava harbine hazırla-
mak içindir.

Alman hava karargâhlarında bu
yük bir faaliyet görünüyor. Bu faa-
liyet hem şimalde, hem de garptedir.
Garpta Kasselde Dusseldorfda, Kolon-
yada ilâh...

Eski tavyareler inzibati vazifeler
görmeleri için Polonya ve Çekoslo-
vakyaya gönderilmiştir. Onların ye-
rine yeni sistem makineler konulmuş-
tur. Bu yeni tip makinelerin bir kıs-
mı garptan gelmiş, diğer bir kıs-
mı da henüz fabrikalardan çıkmıştır.

Almanya avcı ve bombardıman
tavyareleri içinde en iyi ve en mü-
kemmel ne varsa hepsini bühassa
garp cephesine yığmış bulunuyor.

**NIÇİN OTOMOBİLLE
DOLAŞIYORSUNUZ?**

Almanyanın bütün otomobil göse-
lerinde otomobil yolcularına sorulan
sual budur.

Benzin seferberliği başlamıştır.
Berlin taksileri günde 50 kilometre
den fazla çalışmaktan menedilmiş-
lerdir.

Gestapo bütün yollarda devriye gez-
mekte, bir geyirden bir geyire giden
otomobillere hususî müsaadenin ve-
rilip verilmediğini kontrol etmekte-
dir.

Buna muhalif hareket edenlerin
başına cezalar yağmakta, ellerinden
otomobil kullanmak ruhsatıyeleri ge-
ri alınmaktadır.

Pakat Fransız gazetelerine göre,
bütün bu şeyler halk üzerinde aksi
tesir yapmaktadır. Vargovadaki ko-
caman binaların yıkılışını seyreden
halk "bütün bunlar bizim de başım-
za gelebilir ve gelecektir" diye bu-
yük korkuya tutulmaktadır.

Diğer taraftan Alman efkârı mu-
miyesi, hadiselerin genişliği ve neti-
cesinin tehlikesi karşısında çok asa-
bıdır.

Alman Propaganda Nazırı Göbels

Daladye

Şark orduları kumandanı
Veygand'la görüştü

Londra, 12 (Radyo) — Fransız millî müdafaa nazırı Daladye dün
geceyarısına kadar mesai odasında çalışmış, Şark orduları kuman-
danı general Veygand ve birçok diğer Fransız generallerile müza-
kerelerde bulunmuştur.

Son Dakika

Birkaç güne kadar son derece heyecanlı,
meraklı bir zabıta romanının tefrikasına
başlıyor

ANADOLU HİSARINDA 5 cinayet

Askerî tabirlerin izahı

Strateji nedir?

Harp içinde yaşadığımız bu sıralarda gazete makaleleri ve hava-disleri içinde ekseriya yanlış olmak üzere birçok askerî tabir geçiyor. Her ilimle olduğu gibi strateji ve taktik de birçok meslekî tabirler vardır ki, ancak okuyucu veya dinleyici tarafından bilindiği zaman bir kıymet ifade ederler.

Strateji ve taktik tabirlerini ne kadar çok işitiriz! Bu tabirlerden hiç birini bilmez ve yine onları kullanırsak ancak yüzde 50 riyazi bir ihtimalle o tabirleri yerinde istimal etmiş olabiliriz. Ve ekseriya bu tabirler hâdiseler hakkında yazı yazılırken de yüzde elliden fazla nisbetinde yanlış kullanılırlar.

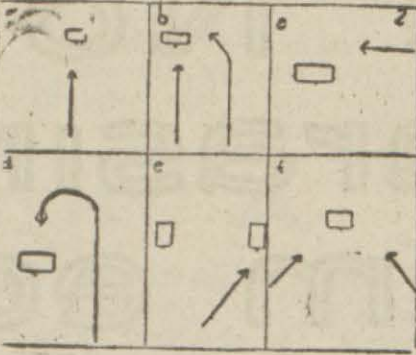
Büyük Fredrik ve Napolyon strateji kelimesini hiç kullanmamışlardır. Onlar bu mânada olmak üzere harp sanatı "L'art de guerre" tabirini kullanırlardı.

Harp ilmiyle uğraşan birçok zevat stratejiyi birçok defa tarif etmişlerdir. Meselâ Prusyalı meşhur nazariyeci Clausewitz "harp gayesi etrafında savaşımlardan fayda - lanna talimdir" diyor. Bu kâfi değildir. Çünkü strateji mefhumu - na; sadece savaşlardan faydalan - ma değil, onlardan sarfınazar et - mek de dahildir. Hatta sadece sar - fınazar ve faydalanma değil, ne - ticeyi emniyetle almak için yapı - lan hazırlık da (yürüyüş, kuvvet - lerin taksimi, kati neticenin alma - cağı noktanın tayini) strateji sa - hasına girer. Profesör Delbrükün çok fazla taammüm etmiş olan ta - rifli (strateji harp gayesine ula - mak için harp vasıtalarının kulla - nılmasın talimdir; taktik ordu - ları kavgaya ve kavgada sevk sana - tıdır) de işe yaramaz. Zira stra - teji sade bir talim değil, daha zi - yade talimin fiiliyata tatbik sana - tıdır. Ve orduların savaşta sevkî de taktik unsurlardan ziyade strate - jik unsurları taşıyır. Bu itibarla stra - teji sanatının zıddına olarak takti - ği terkip eden unsurların birçoğu daha ziyade zanaatkarvarı olanlar - dır.

Şu halde strateji nedir? Strate - ji, kati neticeyi - aradığımız veya düşmanın aramasına mâni olmak istediğimiz yerde faik kuvvetleri hazır bulundurmak sanatıdır. Bu basit izah Napolyonun taliminden çıkar. Bu talime nazaran pek açık olarak anlaşılır ki, kati neticeler faik kuvvetlerle elde edilir. Şöyle ki, bunun için mutlak mânada fak - iyetle zaruret yoktur. Lâzım olan evsafı fakliyettir. Yani muvaffa - kıyetin nerede tekemmül etmesi icap ediyorsa, orada düş - mana faik olabilmektir. Böyle o - lunca tabii zayıf da olsa iyi bir strateji sanatkarı kati netice nok - tasında düşmandan daha kuvvetli olabilir. İşte bu maksadı elde et - mek stratejik vazifesidir. Her şey savaşa giriş, savaktan çıkış hare - ketleri, savaşı kabul veya red, ge - ri ile irtibat ve yürüyüş istikameti, kati netice mahallinde izafi fak - iyetle tesis gayesine matuftur.

Bundan dolayı Fos'un emsalsiz eserlerinde gayet aydın olarak gös - terdiği "kuvvetlerden tasarruf" a - dındaki büyük talimi stratejinin özünü teşkil eder.

"Kuvvetler" deyince ne anlaşı - lır? Çok vakit bu tabir ordu kuv - vetiyle karıştırılır ki, yanlıştır. Kuv - vetler deyince mevzu orduların başarabilecekleri işleri, onların ik - tidarını anlamak lazımdır. Bugün teknik ve harp makinelerinin mün - kesif olduğu devirde bir makinelî bölüğü kendisine nazaran altı mis - li kuvvetli olan, fakat makinelitil - fekleri bulunmayan bir taburdan daha fazla "kuvvet" demektir ki, kuvvetin adedle doğrudan doğruya alakası yoktur. Kuvvetle, aded sadece, iki plyade fırkası kendisi gibi mücehhez bir tek fırkaya na - zaran iki misli fazla aded ve kuv - vet ifade eder, denildiği zaman mâ - nada birbirine bağlıdır. Maama - fiş burada psikolojik bir anı da hesaba katmak lazımdır. Aded ve tehizat itibarıyla aynı da olsa iyi bir ordu, fena bir orduya nazaran daha büyük bir kuvvet ifade eder. Bunun içindir ki, en iyi orduları

ŞEKİL — I

Eğer bu şekil tetkik edersek düşmanın mevcut altı bölüme ve tamamen sematik olarak görürüz. Murabban dırlarından biri üze - rindeki ufak gizli düşman cephe - sini yahut onun yürüyüş istika - metini gösterir. Bizim her hare - kâtımız da okun gösterdiği isti - kamettir. (A) krokisi basit bir cephe yürüyüşü, (B) krokisi ih - tayı, (C) krokisi yandan hücumu, (D) krokisi çevirme hareketini gösterirler. Bu hareketi pratikte yürüyüş halinde bulunan kitaların sayısı düşmandan uzak bulunulan mesafe ve saha itibarıyla tabiatle çok mütehavvil bir manzara arz - eder. Burada bizim istediğimiz tabir lerin sadece tesbitinden başka bir şey değildir.

Eğer bir ordu iki düşman ara - smda bulunursa (C krokisi) tabii bunlar birbirlerinden millerce u - zaktadırlar. O zaman bu ordunun, dahill hat üzerinde hareketini i - dade ettiğinden bahsedebilir. Birbi - rinden ayrı düşmanlara karşı en parlak zaferlerini Napolyon dahill hat üzerindeki hareketle kazan - mıştır.

Hindenburgun Tanenberg zafe - ri de böyle bir operasyonun neti - cesinde elde edilmiştir. Aynı olan düşman kitalarından birine daha diğeri yetilmeden, yandan veya ih - taya ile harekâta müessir olma - dan darbeyi indirmek lazımdır. Aksi takdirde bu nevi hareketin tehlikesi vardır. Meselâ dahill hat üzerinde hareket eden Benedek or - dusu 1866 yılında Königgrätz'de bu yüzden mahvolmuştur. (F) kro - kisi de harici hat üzerindeki bir hareketi göstermektedir. Burada yapılacak şey düşmanı çevirmek - tir. Bunun için de rakip tarafın har - ricî hat üzerinde hareket eden or - dunun ikinci kısmı henüz ulaşma - dan birincisini ezmesi lazımdır.

Strateji nazariyatında çok mual - lâk birer mahiyet alan bu basit mefhumlarla biz burada iktifa e - diyoruz. Bu izahların strateji hak - kında okuyuculara ufak bir fikir vermiş olduğuna kanaatli.

Tayyareci kız

Kaliforniyadan bildirildiğine göre, saatte yasadı 521 kilometre 482 metre temin eden Amerikalı kadın tayyareci Jaklin Koşron 2000 kilometrede dünya sürat rekorunu kırmıştır. Bu rekor Alman tayyarecisi Ernst Seibert'de idi.

Genç tayyareci kadın Burbank ile Aluberk arasında yaptığı 1000 kilometrelik gidiş ve 1000 kilomet - relik dönüşü olan yolu tek kişilik

Seversky tayyaresiyle vasatı 4,800 metre yükseklikte katetmiştir. Yolda bir oksijen maskesi kul - lanmıştır.

Bu büyük muvaffakiyeti elde etmiş olan genç tayyareci kadın bu mesleğe intisap etmeden evvel muhtelif işlerde bulunmuştur. Sı - rasile Newyorkta daktiloluk, dü - kân satıcılığı ve manikürlük et - miştir.

Alman ve Norveç kitaları arasında harp devam ediyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

cektir. Alman makamları Guising hükûmetine bîdayette olduğu gibi büyük bir ehemmiyet atfetmekte ve meşru Norveç hükûmetile müza - kereye girişmek imkânı mevcut olduğuna efkârı inandırmak istemek - tedirler.

NORVEÇLİLERLE ALMANLAR ARASINDA HARP DEVAM EDİYOR

Göteborg, 12 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Alman ve Norveç kitaları arasında muharebe devam etmekte - dir. Norveç nazi hükûmetine mensup 2000 kişi muharebelere iştirak etmektedir. İngiliz filosunun Bergene döndüğü teyid edilmektedir. Fakat Bergen radyosu daha bu sabah Almanların ellerinde bulun - maka ve Alman menbalarından aldığı haberleri neşretmekteydi.

Göteborg limanında 18 Alman ticaret vapuru bulunmaktadır. İsveç resmi memurları bu vapurları kontrol etmişler ve neticeyi memnuniyete şayan bulmuşlardır.

MAYN DÖKÜLEN YERLER

Londra, 12 (A.A.) — Amiralik Şimal Denizinde Skajerakda ve Kattegatda bir mıntakaya mayn döküldüğünü ve burasının va - purlar için tehlikeli olduğunu bildirmiştir.

Bu mntaka, Norveç, Danimarka ve Almanya sahillerinden İs - veç ve Norveç karasularına kadar uzanmaktadır. Yalnız bazı nokta - larında 10 mil genişliğinde birkaç geçit serbest bırakılmıştır.

SEFERDEKİ DANİMARKA TİCARET VAPURLARI

Paris, 12 (A.A.) — Parisuvar gazetesinin bildirdiğine göre, de - nizde bulunan Danimarka ticaret vapurlarının kaptanlarına Alman radyosu tarafından bir an evvel Alman veya bitaraf memleketlerin limanlarına gitmeleri hakkında verilen emre rağmen kaptanlar Fran - sa ve İngilteredeki Danimarka konsoloslarının telsizle verdiği talimat mucibince müttefik memleketlerin limanlarına gitmekte - dirler.

* * *

Berlin, 12 (A.A.) — Alman umumî karargâhının bildirdiğine göre, Norveçteki Alman kitaları, Narvik mmtakasmda, hiçbir maniye - tesadüf etmeden Elvenes'e kadar ilerlemişlerdir.

Trondheim civarında bir İngiliz hava taarruzu tardedilmiştir. İngiliz filosunun hafif kuvvetleri Trondheim Fjorduna girmeğe tegebbüs etmişlerse de geri püskürtülmüşlerdir. Bu mevkiin civarında bulunan birkaç Norveç sahil bataryası isgal edilmiştir.

İngiliz tayyareleri Stavanger üzerine birkaç akım yapmışlar ve bu akımlar esnasında bir tayyare kaybetmişlerdir. Almanlar Oslo mmtakasmdaki isgal hareketlerini genişletmekte - dirler.

Evvelce de bildirildiği gibi Narvik önünde iki İngiliz muhrbi batırılmıştır. Muharebe tayyarelerinden mükrekkep bir Alman filosu perşembe - günü akşamı Trondhelm'in 200 kilometre şimali - garbisinde İngiliz deniz kuvvetlerine taarruz etmiştir.

Bir tayyaregemisi büyük çapta bombalarla ciddi hasara uğratıl - mıştır. Bir ağır kruvazöre de iki bomba isabet etmiş ve gemi hareket edemeyecek bir hale gelmiştir.

İngiliz tayyarelerinin hücumları

Londra, 12 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerine mensub tayya -

relerin Norveçte Almanların isgali altında bulunan Stavanger hava meydanına iki kere taarruz ettikleri resmen bildirilmektedir. Tayya - relerden biri üstüne dönmemiştir.

Almanlar, halkın para çekmesine mâni oldular

Londra, 12 (A.A.) — Almanların kontrolü altında bulunan Oslo radyosu, halkın son iki gün zarfında muhtaç oldukları miktardan fazla para çekmiş olmalarına binaen bütün Oslo bankalarının bir ihtiyat tedbiri olarak bu hafta sonuna kadar kapalı kalacağını bildirmiştir.

Bankalar, gelecek hafta açılacak ve müşterilerin çekebilecekleri paranın azamî miktarı tesbit edilecektir.

Danimarkalılar da az çok mukavemet ettiler

Londra, 12 (A.A.) — İyi bir menbadan öğrenildiğine göre Da - nimarka halkı, Alman müstevillerine istiyerekten inkiyad etmemek - te ve mühim bir mukavemet göstermektedir.

Alman kıtaatının kral sarayının önüne geldiği anda Danimarkalı muhafızların ateş açtıkları ve bunu bir müsademenin takip ettiği ha - beri teyid olunmaktadır.

AlmanlarınAlman kıtaatının hiçbir mâniyaya tesadüf etmeksizin ilerlemiş oldukları suretindeki iddialarına rağmen Danimarka vatan - perverlerinin Almanlara birçok müşkülât ıka etmiş oldukları ve bir - çok Danimarkalının bu uğurda telef olduğu öğrenilmiştir.

Batan İngiliz muhrubinden kurtulanlar

Londra, 12 (A.A.) — Ghurka muhribi mürettebatından sağ ka - lanlar bir İskoç limanına gelmiştir. Bunlar, "Ghurka" nm dört bu - çuk saatte battığını söylemişlerdir. Topçular, su güverteyi istila e - dinceye kadar ateşe devam etmişlerdir. Büyük bir kısmı zabıt olmak üzere 70 Alman esiri aynı limanda ka - raya çıkarılmıştır.

Almanlar takviye kitaları göndermişle

Berlin, 12 (A.A.) — Elverum'un isgali esnasında Almanlar 80 zabitle birkaç Norveç taburunu esir etmişler, 4 top ve 500 tüfenk al - mışlardır. Norveçin garb sahilindeki istihkamların hemen kâffesi Al - manların elindedir.

Dün Oslo, Bergen ve Stavangere mühim takviye kitaları çıkarıl - mıştır.

ELVERUM HARAP OLDU
Stokholm, 12 (A.A.) — İsveç - radyosu, tebliğ ediyor:

Evvelki gece İsveç - Norveç hu - dudunda işitilmiş olan top sesle - rinin Elverumdan geldiği ve orada bir muharebe vukubüldüğü tah - min edilmektedir.

11 - 12 nisan gecesi üç defa teh - like işareti verilmiş olan Elverum şehri, harap olmuştur.

Norveç kıtaatı, Hamar ve Elve - rumu kontrolleri altında bulun - durmaktadır.

ALMANLAR NORVEÇTE
İKİ ŞEHİR DAHA
ZAPTETTİLER

Berlin, 12 (A.A.) — Alman is - tihbarat bürosunun bildirdiğine göre, Alman kuvvetleri Osolonun 40 kilometre şarkında kâin Dram - menî ve Osolonun 70 kilometre ş - mali şarkısında kâin Eidsvold'u isgal etmişlerdir.

Evenesteki Norveç garnizonu - nun silâhları Almanlar tarafından almıştır.

Saraydan San Remoya San Remodan Mezara!

Vahidettinin Tütüncü - başısı Kayserili Şükrünün hatıraları

Hatırayı yazan:

Kan Demic

Birkaç güne kadar "Haber" de başlayacak olan bu diikate değer hatıra Vahidettinle birlikte giden Şükrünün ifşa - atılır.

Askerlik işleri

Fatih Askerlik Şubesinden:

Şimdiye kadar hiç askerlik et - nemiş 316 - 334 (dahil) doğum - lu yoklama kaçağı vaziyetinde bulunup muameleleri tekemmül eden ve bakaya ve 335 Dğ. olup geçen celpte namlarına davetiye gönderilip sevkleri geri bırakılan (Topçu) sınıfına mensup erat askere sevk edileceklerinden bu sınıfa meşup eratin nüfus hüvi - yet cüzdanlarıyla hemen şubemi - ze müracaatları ilân olunur.

* * *

Beşiktaş askerlik şubesinden:

Bu sene askerlik çağına girmiş bulunan 386 doğumlardan henüz ilk yoklamasını yaptırmamış olan mükelleflerin derhal şubeye mür - caat ederek ilk yoklamalarını yap - tırmalarını ve yaptırmayanların as - kerlik kanununun 83 üncü madde - si hükümlüne göre cezalandırılacak - ları ilân olunur.

Belediye kooperatifi bir çiftlik gibi idare edilmiş!

Bugünkü heyeti umumiye içtimanda hükümet komiserinin bir teklifi yüzün - den gazeteciler kongrede bu unamadı

İstanbul belediyesi memurları kooperatifinin bugün saat on ye - diden senelik kongresi toplanmış - tır. Saat altıya kadar henüz celse açılmamıştı. Daha evvel gelen a - zalara kooperatifin 938 kongresi kararına tevfiikan müfettiş Kâmil tarafından tetkik edilen mezkûr ıyıl ait 80 sayfalık rapor dağıtıl - mış bulunuyordu. Saat on yedi buçukta Ticaret Vekâleti komiser - lerinden Orhan geldi ve idare he - yeti reisi ve azaları ile görüşmeye başladı. Bu görüşme hayli uzun sürdüğünden azalardan biri şöyle dedi:

"— Bizi saat on yedide içtimaa - çağırdınız, halbuki saat 18 oldu. Celse açılmıy artıktı."

Buna idare heyeti reisi cevap vererek şöyle dedi:

"— Hükümet komiseri vaziyeti tetkik ve aza adedini tesbit edi - yor. Bu iş, bitince başlayacağız."

Görüşme bir müddet daha de - vam ettikten sonra, hükümet ko - miseri Orhan şöyle dedi:

"— Bugünkü toplantı hususî bir teşekkülün içtimaidir. Azalar aralarında hususî olarak konuşa - bilir ve bunlardan bazılarının ga - zetelere geçmesini istemiyebilirler. Bu itibarla heyeti umumiye bu toplantıdan gazetecilerin bulunma - masını istiyor. Gazeteciler isterler - se kendilerine bilâhara malûmat verebilektir.

Komiserin bu sözü üzerine içti - mada bulunan gazeteciler salon - dan çıktılar. Gazeteciler ayrılır - ken azalardan birkaçı şöyle di - yordu:

"— Bu heyeti umumiye içti -

maıdır. Alenî veya hafî olmasına ancak bizim, yani heyeti umumi - yenin karar vermesi lazımdır. Hü - kûmet komiserinin karar alınmış gibi konuşması doğru değildir. Gazetecilerin bulunması lâzım - dır."

İçtima gazeteciler ayrıldıktan sonra hemen başlamıştır. Geç vakte kadar süreceği ve hayli gürül - tülü olacağı söylenmektedir.

80 sayfalık raporun netice krs - mında 938 bîlângosu üzerinde ya - pılan tetkikler sonunda bîlângo - nun hakikî bir bîlângo olmadığı, 1726 lira safî kârla kapatılmış gösterilen hesaba nazaran 938 he - sabının kâr değil, muhtelif şekil ve suretlerle yapılmış sulistimal, suidareden dolayı bîlâkîs 20876 li - ra açık verdiği, idarede ne resmi ve ne de ticarî bir zihniyetle hare - ket olunmadığı, gahsî arzuların hâkim bulunduğu ve kooperat'fin bir çiftlik gibi idare olunduğu tes - bit edilmektedir.

Tren yolunda bir ceset!

Bugün Bakırköy Veliefendi mnt - takasındaki tren yolunda vücudu - nun yalnız yarısı kalan bir ceset bulunmuştur. Cesedin kime ait ol - duğu henüz tesbit edilemediği gi - bi, kazayı yapan tren de malûm değildir.

Spor!

Mektepliler bayrak koşusu

Bugün Taksim stadında mektep - liler arası bayrak koşuları seğme - leri yapılmıştır.

Müسابakaya beş mekteb iştirak etmiştir. 20000 metre üzerinden yapılan koşulara her mektebdan 40 kişilik takımlar iştirak etmiş - tir. 40 ar kişilik bu takımlardan 30 ar kişi 400 m. 10 ar kişi de 800 er metre koşmuşlar. Çok he - yecanlı geçen müsabaka sonunda, Haydarpasa 47.35.2 ile birinci, İstanbul lisesi: 50.09 ile ikinci, Vefa 51.09 ile üçüncü, Ticaret dördüncü ve İstiklâl lisesi beşinci olmuştur.

Kışpeşt bugün gelemeli

Bugün şehrimize gelmesi lâzım - gelen Macar Kışpeşt takımı oyun - cuları pasaport muamelelerini ika - mal ettiremediklerinden gelemeye - mislerdir. Macarlar yarmık kon - vansiyonelle gelecektirler.

Fenerbahçe maçı

Pazar günü Taksim stadında ya - pılacak olan Fenerbahçe - Kışpeşt müsabakasının Fenerbahçe stadın - da yapılması kararlaştırılmıştır. Pazar günü bu müsabakadan ev - vel Fenerbahçe - Galatasaray 15 takımları hususî bir müsabaka ya - pacaktır.

Fenerbahçe Paris ve Mısra davet edildi

Fenerbahçe takımımaza Ed mas - yapmak üzere Paris'ten bir teklif yapılmıştır. Bu teklif Fener ida - recileri tarafından tetkik edilmekte - dir. Fenerliler ayrıca da mayısın 15 haftasında üç maç yapmak üzere Mısra da davet edilmişlerdir.

Garp cephesinde büyük taarruz başlıyor!

Belçika ve Holandadaki Alman elçileri geceyarısı Berline gittiler

Londra, 12 (Husufi) — Almanların garp cephesinde taarruza geçmeleri beklenmektedir. Müttefikler orduları herhangi bir taarruza karşı koymağa hazır vaziyettedir. Almanyanın Belçika ve Holanda nezdindeki diplomatik mümessilleri, gece yarısı Berline hareket etmişlerdir. Holanda, istihkamları takviye ve hududun bazı muntakalarında sivil ahaliyi tahliye etmektedir. Almanların, Holanda hududunda yaptıkları tahşidattan başka Bremen limanı etrafında da mühim askerî tahşidat yapılmaktadır. Fransa ve İngilterenin Holanda topraklarından geçmek talebinde bulunduklarına dair verilen haber salâhiyettar bir menbadan tezkîp edilmektedir.

Norveç umumi karargâhı bombalandı

Danimarka ve Norveç karşı harekete geçilmesin! Alman amiralinin muhalefetine rağmen Hitler emretmiş İngiliz ordusu Norveç ordusuyla birleşti

Stockholm, 12 (A. A.) — Alman tayyareleri Nyversund'da bulunan Norveç ordusu umumi karargâhının merkezini bombardıman ve kâmil tahrîb etmişlerdir.

Norveç kralı ile prens Olaf ve başvekil Nyversund'da yemek yemektedirler. Alman tayyareleri hücum ederek 30 bomba atmışlar ve mevki mitralyöz ateşi altına almışlardır. Her üçü de atmağa teşebbüs etmişlerse de bindikleri otomobil biraz sonra Alman bombardıman tayyarelerinin hücumuna uğramış olduğundan ormana iltica mecburiyetinde kalmışlardır. Kral ile prens ve başvekil, neticede salimen Nyversund'a dönmüşlerdir.

Norveçliler, geniş bir cephe vücutte getirdiler

Stockholm, 12 (A. A.) — Dün akşamki İsveç gazeteleri, Norveçlilerin İsveç hududuna muvazil geniş bir cephe vücutta getirmiş olduklarını bildirmektedir.

Norveç ordusu, bütün nakil vasıtalarına vaziyet etmiştir. Norveç müfrezeleri, İsveç hududu yakınında hareket icra etmekte olan Alman kıtaatı ile Trondhemdeki Alman kuvveti külliyesini taretmeğe uğraşmaktadır.

Norveç hükümeti gerilere çekildi

Stockholm, 12 (A. A.) — Tidnigarnas Telegrambyrå'nın iftidadayan bir menbaidan öğrendiğine göre, Norveç kralı ile Norveç hükümeti erkânı, bulunmakta oldukları geyirden, ahali arasında bazı kimselerin yaralanmasına sebebiyet vermiş olan Alman tayyarelerinin bombardımanını müteakib daha emin yerlere gitmişlerdir.

İNGİLİZ ORDUSU NORVEÇ ORDUSUYLA BİRLEŞTİ

Paris, 12 (Radyo) — Stokholmden bildiriliyor:

Salâhiyettar mahalliden verilen bir habere göre, İngiliz kuvvetleri Norveç civarında karaya çıkmış ve Norveç kuvvetleriyle temasa gelmiştir. Diğer taraftan, Norveç meclisi relat altıncı fırkânın şimalde harekete geçtiğini, Bergende de İngiliz kuvvetleri ile birleşerek Almanlara karşı çarpıştığını söylemiştir.

A. A. A. A., 12 (A. A.) —

Havast: İskandinavya harekâtı hakkındaki resmî tebliğlerde Alman donanması başkumandanı amiral Reder'in isminin zikredilmesinin Berlindeki cenebî mihihidlerinin dikkatini celbetmektedir. Bu mübahîrlerin kanaatine göre bu hal, amiralin gözden düştüğüne dair verilen haberleri tıd etmek-

Resmî tebliğlerde ilk defa resmî İskandinavya seferi kuvvetleri kumandanı general Salvachter ile muvazini amiral Karls'in isimleri zikredilmektedir.

İki haber alan Alman mahfelle-ri hâsıl olan kanaate göre amiral Reder, pek az bir stratejik sebebler dolayısıyla İsveç seferinin yapılmasına itiraz etmiş-

Başvekillette aktedilen son habere göre, Almanlar Norveç asker sevk ve nakli için İsveç taarruz e-

İSVEÇTE ENDİŞE

Stockholm, 12 — Göteberg ahali, Almanyanın Norveç asker sevk ve nakli için İsveç taarruz e-

mişlerdir. Bundan başka 31 bin ton gemi de ağır basara uğramış ve bunların da hiç değilse bir kısmı batmış-
tır."

Londra, 12 — Gelen haberlere göre Norveç Almanlarla Norveç kuvvetleri arasında Alman askerî çıkarılan cenup, garp ve şimal muntakalarında şiddetli çarpışmalar devam etmektedir.

NORVEÇ HÜKÜMETİNİN TEBLİĞİ

Dün Norveç hükümeti, Elverumda aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Norveç kıtaları, Almanlar tarafından tehdit edilen bütün noktalarda tahşüt etmişlerdir. Kıtaların seferberliği, bütün memleket, metodlu bir şekilde devam etmektedir.

Elverum istikametinde ilerletmeye teşebbüs eden Alman kıtaatı Eidsvold yakınında püskürtülmüştür.

Norveç genel kurmayı, tekmi Vestlandet eyaleti dahilinde müdafaa tedbirleri almıştır. Bergende, Norveçliler müdafaa tertibatı almışlardır ve Alman kıtaatının bu mevkiide bozgun verdikleri kuvvetle tahmin edilmektedir. Trondhem'de de vaziyet bunun aynısıdır.

Oslo haliçindeki Rolarne istihkamları dün akşama kadar muhafazet etmekteydi.

Elverumda ulaşmaya çalışan Alman kıtaatları Almanyanın Oslo elçiliği hava atasesinin kumandası altındadır. Alman kıtalarının hedefi, Norveç parlamentosu azasını ve Kral ile hükümet erkânını esir almak olduğu anlaşılmaktadır. Bu mîntaka da şimdiki kadar müdafaa tertibatı alınmamışsa da süratle Norveç askerlerinden mürekkep müfrezeler teşkil edilmiş, bunlar gö-

HARP

Yakın Şarktan uzaklaş!

Budapeşte, 12 (A. A.) — Magyar Nemzet gazetesi yazıyor:

Alman harb donanmasının uğramış olduğu ağır ziyat, bundan böyle denizde ancak Alman tahsilbahirlerinin söyle böyle bir rol oynayabilmeleri neticesini verecektir.

Bu gazete, büyük kuvvetlerin Avrupa'nın şimalinde toplanması olmasın muvakkaten cenubu garbi Avrupa ile yakın şarktan her türlü tehlikeyi uzaklaştırmış olduğu müteakibi serdetmektedir.

nüfûs efrat ile ve istihkâm müfrezeleriyle takviye edilmiştir. Almanlar yaklaşık bir ateş hatıtlı karşılaşmışlar ve yarım saat süren bir muharebeden sonra püskürtülmüşlerdir.

Norveç müfrezeleri parlak bir muvaffakiyet kazanmışlardır. Alman kıtaları kumandanı ölmüştür. Almanlar efrattan külliyeleli zayıflar vermişlerdir. Norveçlilerden ancak iki yaralı vardır.

NARVIKTEKİ ALMAN KUVVETLERİ MUHASARA EDİLİYOR

Bu sabah alınan haberlere göre 30 bin Norveçli, Narvik limanındaki Alman kuvvetlerini muhasara ediyorlar. Norveçliler, demiryolu bir treni, Narvikten 19 kilometre mesafede yukarıdan sağa yuvarlamışlar ve şimendi fer yolunu tamamen tıkamışlar-

HADİSELER

Dahiliye:

* Cumhuriyet İsmet İnönü dün Ankara'da bir atlı gezinti yapmıştır. Millî Şef, yanında Başvekil, Millî Müdafaa Vekili ve Genel Kurmay "kinci reisi bulunduğu halde Türkkuşu meydanına civar sahada bazı tatbikat üzerinde bir müddet tetkiklerde bulunmuştur.

* Sahihle Vekili Hülas Alataş bu sabahki trenle Ankara'dan şehrimize gelmiştir.

* Kızılirmak nehri birdenbire 5 metre yükselmis ve Çorum kazasına bağlı bazı köyleri tehlide başlamıştır. Bazı mîntakalarda su taşması sonucu taşkınlar başlamıştır.

* Fransız pasif korunma mütehasırsı Amiral Muren Dahiliye Vekâleti Seferberlik Umumi Müdürlüğü Hüsametini ile beraber dün akşam Ankara'ya gelmiştir. Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar Amiral gerefine Parkotelde bir ziyafet vermiştir.

* Haber aldığımız göre, Millî Müdafaa Vekâletine 58 milyon liralık fevkalâde tahsisat verilmesi hakkındaki kanuna ek olarak yeni bir kanun lâihyası hazırlanmış, Gümeclise verilmiştir. Bu lâihya ile hükümet millî müdafaa ihtiyaçlarına harcamak üzere bütçeye ayrıca ve yeniden 12 milyon liralık tahsisat istemektedir.

* Dört gün evvel sellerin hücumuna uğrayarak çıkan Avrupa hatının Çatalca ile Hadımköy arasında ki 35 metrelik kısmı tamir ve tahkim edilmektedir.

* Harp başlağındanberi Alman yadan hiç bir maddenin memleketimize gelmediğini gören bazı açık gözler "Aspirin Bayer" komprimellerini taklid ederek piyasaya sürmüşlerdir. Zabıta tarafından yapılan tatbikat

No. 78

Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

— Demek ki...
— Evet Prens, benim teessürüm, sadece ve sadece böyle bir aşk macerasının duyulmasından ve onun, Aleksandrın hastalığından ibarettir.

— Şu halde?
— Şu halde, gene serbestsiniz, gidip Dukaya gâbilirsiniz. Tahkikat, tedkikat ve her şey, ancak benim, bir zabitle sevimde olduğumu meydana çıkarmaktan başka bir şeye yaramıyacaktır.

Ne başka bir erkek, ne bir gizli yol, ne bir şey. Size itiraf ederim ki, böyle bir skandalın şuyuu, benim için bir felâket olacaktır. Hattâ ve hattâ, kendimi bundan kurtarmak için, temin size karşı çok ağır ve caniyane bir düşünce bile duymuştum. Fakat gördüm ki, siz benden kuvvetlisiniz. Vicdanınıza hitap ediyorum:

Beni, gidip Dukaya haber veriniz ve bir kadının, bir gençle olan münasebetinden size düşecek bir zevk varsa o zevki tatınız.

İrini gayri ihtiyari:
— Hayır diye bağırır böyle münasebetlere hiç te karışacak insan değilim. Benim aradığım, böyle bir gizli yolda, bana mensup bir gencin başına gelmiş olması muhtemel bir felâketi aydınlatmaktır.

Söyliyeceğimi söyledim Prens! Asaletiniz, şerefiniz, vicdanınız neyi emrediyorsa onu yapınız. Ben, hiç bir lekesi, çarmuru, vicdansızlığı bulunmayan aşkıma getireceği felâkete boyun eğmeğe hazırım.

İşte bu son cümle ile İrini davayı kaybetmişti. Sonunda kadar muvaffakiyetle yürüdüğü halde bir tek manevra ile kozunu elinden kaçırmıştı.

— Peki, o eve nasıl girerdiniz?

— Hizmetçi kıyafetinde. Hem de kendi hizmetçim yanımda olduğum halde. Ayıp değil ya, söyliyorum işte:

Hattâ, suradaki buradaki sarhoşlara gondolun içinden lâkırdı ata ata gidiyordum.

İrini içini çekti, başını içti:
— İnanırım Prens.. Aşk, insana her şeyi yaptırır.

Dorota, geniş bir nefes aldı. Sevincini tutmak için ne yapacağını bilmiyordu. Ayağa kalktı, İrini'nin yanına gelip oturdu:

— Felâkette müsterek miyiz yoksa?
— Anladım...

— Benim sevdiğim erkek öl-

mek üzere.. Seninki ise, söylediklerine bakılırsa, meydanca yok ve sen onun başına bir felâketin gelmiş olmasından korkuyorsun..

— Hayır, benim aradığım erkek, aşıkım değildir..

— Fakat gözleriniz böyle söylemiyor güzel Prens.

İrini cevap vermedi. Dorota devam etti:

— Görüyor musunuz; aşk uğrunda uzak veya yakın bir sandır kadının hayatına kadar saadeti rabilenmiş. Şu halde, benim de gene aynı uğurda, geceyarısı böyle bir yere gidebilmeliyim imkânsız bir şey midir? İztirabımı çok büyük görüyorum güzel misafirim.. Fakat ümidinizi kesmeyiniz.

— Onu hiç bir yerde bulamadım. Yavaş yavaş, içime yeis göküyör.

— Hayır, bir genç kadın, kendisini bu kadar çabuk kaybetmez.

İrini kalktı, çantasını açtı. Mendili çıkarıp Dorotaya uzattı:

— Beni affediniz.. Asabiyet ve heyecanla, aynı zamanda verilen yanlış malûmatla sizi rahatsız ettim.

Dorota mendili aldı, sonra İriniye sarıldı, onu yanaklarından öptü:

— Bana hayat verdiniz Prens İrini. Siz çok asil bir kadınısınız. İrini her erkek tapınmalıdır. Fena şekilde başlayan münasebetimiz, iyi ve kuvvetli bir dostluk olarak yaşarsa çok sevineceğim. İlk ırsatta gelip sizi göreceğim.. İnşallah o vakte kadar siz iyi bir haber almış olursunuz. Ve inşallah, o vakte kadar benimki de iyileşir..

İrini hafifçe güldü ve Dorota'nın kollarının arasından ayrılarak yürüdü:

Zavallı, aldanmıştı. Dorota, onun mert, asil bir damardan mükemmelen istifade etmişti.

İrini, şimdi son ümidini de kaybetmiş olarak Prens Dorota'nın sarayından çıkarken, Dorota, dudaklarında biriken kahkahayı zor tuttu.

Ve İrini gondoluna atlayınca, oda hizmetçilerini çağırdı. Gizli bir emir verdi. Bu emrin muhteviyatı, kısaca şuydu:

— Aleksandr, derhal evinden kaldırılarak şu karşık burunda duran gemile götürülecektir. Doktora söyleyiniz, o da hastanının yanından ayrılmıyacaktır. Kaptanına da söyleyiniz gemiye kimse yaklaşamaz.

Hastanın vaziyetini bana ısratle vereceksiniz. Eğer Aleksandr iyileşir, iki kırmızı ışık, eğer bildiğimiz gibi ise tek kırmızı ışık yanacak, fenalaşıyor ve tehlikeye doğru gidiyorsa hafif bir beyaz ışık, ve eğer felâket vukubulursa o takdirde hiç, hiç bir şey yok..

Şayanı hayret olan nokta, Dorota'nın ruhunda, hakikaten o ruh yakışkırmıyan ve âdeta inanılmaz bir aşkın tutuşmuş olmasıydı.

İrini gondola binince bir dakika düşündü:

— Ne yapsam ki..

En muvafıkı, Kıyara gitmekti. Çünkü oncağız bekliyordu ve zavallının, hissiyatını lâikile ifade edemesine rağmen büyük buhranın içinde yuvarlandığını anlıyordu.

— Ah Doğan diye mırıldandığımızı böyle bir iş açtın ki..

Ve birdenbire hatırıma, Safiye Sultan geldi:

Eğer Doğan, Venedik sokaklarında ve izbedelerinde bir felâkete maruz kalmışsa, Safiye Sultan vasıtasıyla Osmanlı Padişahı'na kandırıp şu Venedik başına bir çorap örmek isten bile değildi.

Dukanın hassa zabiti, filhakika bir buçuk saat sonra artik medet devadile edilemeye başlamıştı. Akşam olmuştu.

Aleksandr sayıklıyordu.

— Ne delikanlı, ne kahraman bir düşman? Bu adam Venedik'te değil mi? Böyle güzel bir erkek ya bu kadar da hiç sarımsızım.

Doktor vâis icindeydi. Hasta en derin bir devre geçiyor du. Bu devreyi atlatabilirse kefi- nî yurtacaktı. Fakat buna imkân göremiyordu. Buhran azamî şiddetle gelmişti.

(Devamı var)

9

Yazan: SPENSER VILYAM.

Değiştirildi'nin on s'nellik Moskova muhabiri

SOVYET RUSYADA
KARI KOCA HAYATI

Ben, Moskovada evlenmiştim. Nikâh merasimi iki dakika sürmüştü. Belediye daireesine gelmiş, imzamızı atarak işi halletmiştik!

Memur kadın, icap ettiği takdirde boşanma isteklerimin yandaki daireeye bildirilmesini söyledi. Derhal boşanıp boşanamıyacağımı sordum. Gayet ciddiyetle cevap verdi:

— Hayır, lâkin meseleyi yarın sabah halledebilirsiniz. Vereceğiniz meblağ beş rubledir; karınıza boşandığınız bildiren kart ve pul parası buna dahildir.

Sovyet Rusyada evlenme şekli, bundan yedi sekiz sene evvel böyleydi. Ve kolay evlenme ve boşanma Rusyadaydı.

Bugün vaziyet değişmiş bulunuyor; 1936 senesinden itibaren, bu "serbest" evlenmelere karşı bir mücadele açıldı. Şimdi boşanmalar eskisi gibi kolaylıkla olmuyor. Hatta geçen sene, lüzumundan fazla bir kaç kart dağıtılmış, yani boşanmış olan erkekler "Sovyet kanunlarını sulustimal ettiklerinden dolayı", tev-kif edildiler.

Stalin, Hitler gibi, doğumların artması için elinden gelen her şeyi yapıyor. Stalin, Rusyanın 1971 senesinde 300,000,000 nüfusa malik olmasını istiyor. Rusyanın bugünkü nüfusu 180 milyondur.

Boş olan vâsi araziye doldurmak lâzım; bu da ancak doğumla olur.

Köylülerin az çocuk yetiştirdiklerini gören hükümet, çok çocuklu annelere mükâfat dağıtmağa başladı.

Moskovada bulunan kadınlar bu propagandanın memnun olamadılar. Aileleri zaten kalabalıktı. "Dışarıda, fabrika ve dairelerde çalışan bir kadın aynı zamanda ailelik yapabilir mi? diye söyleniyorlardı.

Hükümet bunun üzerine hususî doğum hastahaneleri kuracağını vaatetti.

Propaganda tesirini gösterdi, doğum artıyordu. Lâkin hükümetin yardım vaadi gecikiyordu.

Doğan çocuk birkaç ay sonra hükümete tevdi olunuyor ve ana böylece işine tekrar devam edebiliyordu.

Çocuk yürümeğe ve konuşmağa başlar başlamaz Stalin metodlarının kalbına sokuluyordu.

Dört veya beş yaşına gelince çocuğa "S. S. C. Birliğinde yaşadığı için kendisini bahçiyar hissetmesini", öğretilir.

Sovyet Rusyada, tahsil 10 sene sürer ve her talebe bir Sovyet vatandaşlığı olarak yetiştirilir.

Sovyet ahlâklarından biri bana acı acı şikâyetle bulunarak on altı yaşındaki oğlunun Rus milletinin tarihinden bîhaber olduğunu söyledi. Yegâne bildiği şey, Sovyet idaresinden evvel yaşayan Rusların esir ve korkaktan başka bir şey olmadıklarıydı.

Sovyet Rusyada icrayı san'at eden her doktor haftanın muayyen günlerinde hükümet hasta-hanelerinde çalışmağa mecburdur.

Rusyada hususî doktorların muayenehaneleri, doktora aynı zamanda yatak odası vazifesini görür. Rus doktorları hariceten tıbbî gazeteler getiremedikleri için müstekidirdir. Hükümet buna müsaade etmemektedir.

Maamafih şunu itiraf etmek lâzımdır ki, Sovyet tababeti, Ruslara pek mühim hizmetlerde bulunmuştur. Bu, Sovyet idaresi için mühim bir zaferidir.

Şimdiye kadar çıkan bir kaç makedale, size Sovyet Rusya hakkında biraz malumat vermek istedim, lâkin bitirmeden şunu ilâve edeyim ki Hitler - Stalin anlaşması Sovyetlerin lehine olmayacaktır. SON

("F. 3" vaziyetin inoeliğini anlamaya başlıyor ve büyük bir dikkatle, bu sözlerin ardından ne geleceğini düşünüyordu.) Sonra Mister Releston, Follingsliye geldi. Beraberinde Fredrik Briland bulunuyordu. Releston, Follingsli ile konuştuğu müddette, Fredrik yalnız kalmıştı. Bu sırada Fredrik bastonu gördü. Alıp muayene etmek fırsatını buldu ve bu esnada gözüne ilisti.

— General Darson'un isminin baş harfleri değil mi?...

Fredrik, Follingsli'nin general Darsonla görüştüğünü bu suretle öğrenmiş oldu. Keza "Gizli vesika" da tadilat yapmağa memur edildiğini tahmin edecek kadar Follingsli hakkında malumatı vardı.

— Tamam... Çünkü Follingsli'nin Hindistanda bulunduğu sırada, orduya müteallik şifre ve planlar tertip ve taktik ettiği herkesçe malûm bir hakikattir. İşte bu sebepten Fredrik uyardı kaza haberle Follingsliyi evinden uzaklaştırdı ve onun gaybubiyeti esnasında planı çaldı.

"F. 3" bu sözleri söyledikten sonra şöyle dedi:

— Pekâlâ... Generalin bastonu ne oldu?

— Fredrik onu Follingsli, aceleyle dışarı çıkarken bulamaması diye ortadan kaldırmıştı. Fredrik planı çalarken, bastonu da beraber alıp götürdü. Maksudı, orada harbiye nezaretine ait evrak bulunduğunu nereden öğrendiğini belli edecek bir iz bırakmamak. Zira eğer generalin bastonu ortada kalsaydı Fredrik tarafından da görülmüş olacağı tabiidir. O takdirde şöyle diyeceklerdi:

"Tamam... General Darson'un bastonunun burada bulunması, Follingsli'nin harbiye nezaretilerine yeni bir temasta bulunduğunu ve yeni bazı planlar, vesikalar tadilat için direktif aldığını gösterir... "Fredrik'in bu suretle hareketi geçtiğine hükmedilerek yakalanması kolaylaşacaktır."

Granston bir lâhza durdu. Sonra sözüne devam etti:

— Fredrik, general Granston'un kendisini çağıracağını biliyordu. Bu suretle harbiye nezaretine gittiği zaman, bastonu da beraber götürdü. Ve generalin daireesine girince bastonu, Follingsli'nin kendi bastonunu bıraktığı yere, hemen onun yanına koyuverdi. Böylece Follingsli bile, bastonunu hakikaten generalin daireesinde bıraktığını inanmıyordu.

Suluk yüzü bu adam gömineye doğru yürüdü. Arkasını sıcağa vererek Granston'a uzun uzun baktı:

— Verdiginiz malumat çok kıymetlidir, dedi. Bu vaziyette hükümetin tutacağı yol, açıktır. Planları çalanın Fredrik olduğunu bildiğimize göre, onu göz altında bulunduracak ve planı satmak üzere...

12 NİSAN 1940 — No. 6

Bir casusluk ve zabıta romanı

Yazan: Maksvel Gcant

Çeviren: H. MUNİR

zereyken tuzağa düşürülüp yakalanacaktır. Aynı zamanda başka ihtimal daha görüyorum: Ya bu malumatı Hugo Krilon da öğrenecek olursa... Derhal Fredrik Brilandla temasa geçmeğe çalışacaktır. Bu vaziyette yine tehlikeli bir şey olmaz mı?

— Öyle bir vaziyetin, hükümet için büyük bir tehlike teşkil edeceğini zannetmiyorum...

Fakat Hugo Krilon için ciddi bir tehlike olur.

— Beni iyi anlamıyorsunuz. Meselâ Krilon, gizli teşkilattan habersiz olarak, bütün hakikatleri öğrense... Meselâ, onun bu hakikatleri öğrenmesine mani olabilecek hiç bir şey bulunmasa... O zaman tehlike, yine büyük değil midir?

— Hiç te değil.

— Tamam... İşte ben de onun için Krilon'un bu hakikatleri öğrenmesi taraftarıyım. Ve bu hakikatleri öğrenmesini kararlaştırdım.

Doğrusunu isterseniz, Hugo Krilon bunları daha şimdiden öğrenmiş ve kıymetini de takdir etmiştir. (Bu sözleri söyledikten sonra soluk yüzü adamın dudaklarında seytani bir tebessüm belirdi. Ve aktör vari bir sesle:

— Hugo Krilon benim! dedi.

Suluk yüzü adam son sözünü bitirmeden önce Granston ayağa kalkmış, Sağ eli derhal arka cebine gidiyor ve kendisine "F. 3" süsü veren bu sahte adamı sindirmek istiyordu.

Fakat kapıları kapatan perdelerin ardından derhal birtakım adamlar belirdi. Hepsinin de elinde tabancalar vardı.

Granston bu gibi vaziyetlere alışkın tecrübeli bir adam olduğu için hemen bir kenara sıçramağa aکتetti. Bir kurşun Krilon'a sıcağın geri yanını o korkunç casusun arkadaşlarına ateş edecekti. Birbiri ardınca sıkacağı kurşunlarla bütün bu sürüyü dağıtacağına emindi. Yalnız bir saniyecik fırsat zuhur etseydi... Bu fırsat zuhur etmedi. Soluk yüzü adamın muayenelerinden üç kişi birden arka taraftan üzerine atladılar. Sonra üçer üçer, ikiye taraftan altı kişi daha atıldı. Granston tabancasını çıkarmağa muvaffak olamadı.

Üç saniye sonra Granston kafasına yediği darbelerin tesirile

kendinden geçmiş bir halde yerde boylu boyunca yatıyordu. Gırtlığa kadar sarılmış parmakların tazyikile adeta tıkanmış ve yarım düzineyi müteceviz insanın ağırlığıyla felce uğramış bir vaziyetteydi.

Kendinden geçtiği son dakikada gözlerine akseden manzara, Hugo Krilon'un, en büyük düşmanını yenmekten duyduğu büyük bir zafer gülümseyişle sırttan korkunç yüzüyüdü.

Granston, Hugo Krilon ile karşılaşmasından hemen biraz sonra, Barlığın oteline pos bryıklı bir adam geldi ve mebus Lereston'un oturduğu daireeye çıktı. Releston, derhal pos bryıklı adamı aldı. Bu adam, "gizli servis" mensuplarından Vik Narket'ti.

Vik Narket:

— "8 x" hakkında konuşmağa geldim, dedi. Bu meseleye dair bütün tafsilatın "Karagölge" ye bildirileceğini temin etmiştim!

— Evet etmiştim. Dediğim gibi de yaptım. Lâzım gelen malumatı "Karagölge" nin arkadaşı Lamont Granston'a verdim. Mahkeme reisi bizzat, Granstonu, muhâkeme salonuna çağırıştı.

— Aynı zamanda bir şey daha taahhüt etmiştim! Granstonla yaptığın bütün görüşmeler hakkında bize malumat verecek; icabında kendini görmek istediğimiz zaman nerede görebileceğimizi bildirecektin.

Releston, sözü kesmek ve bir şey söylemek istiyordu. Fakat Vik Narket buna meydan vermedi. Kendi sözlerine devam ederek:

— İşte bunu yapamadın Releston, dedi. Şimdi "emniyet umumiye" den geliyorum. Holsiyon otelinde Granstonun bir tarazu uğramış olduğunu söylediler.

Releston şaşakalmıştı. Söylemek istediği şeyi de, bu haberin vahşeti karşısında unutmuştu. Karşındaki gizli servis memuru devam ediyordu:

— Vak'a saat sekizi yedi geçe olmuş. Granston, odasına henüz çıkmış imiş. Sonra tabanca sesleri işitilmiş.

— Tabanca sesleri mi?

— Evet, Granston'un oturduğu odalardan. Kurşunlardan biri

yatak odasının duvarını delmiş. Tabanca seslerini duyan ahalî, yangın merdiveninden birinin kaçarak otomobile binip sığıştığını söylemektedirler. Otomobil kaçmağa muvaffak olmuştu. O sırada, otel hizmetçileri Granston'un daireesine girmişler.

— Granston'un cesedini bulmuşlar?

— Hayır. Granston ortadan kaybolmuştur. Kendisinin ne olduğunu kimse bilemiyor.

Releston rahat bir nefes aldı: — Granston'u, yakalayıp götürmüş olmalarına ihtimal yoktur, dedi. Zira tecavüz eden adamın yalnız başına kaçması da mümkün gösteriyor.

Vik Narket, Releston'un bu fikrini makûl gördü. Fakat onun anlatmak istediği bir şey daha vardı.

— Siz, dedi. Mühim bir noktayı gözden kaçıyorsunuz. Granstonu öldürmek isteyen kimse, muhakkak surette "fevkalâde tedbir planı" ile alâkadar. Belki de planı çalan adamdır; yahut ta ele geçirmek teğberi büsünde bulunan biridir. Eğer Granstonun Holsiyon otelinde bulunduğunu bana haber verseydiniz, ben dahi orada bulunurdum. Ve Granstonu öldürmek isteyen adamı yakalardık.

(Devamı var)

Oyun

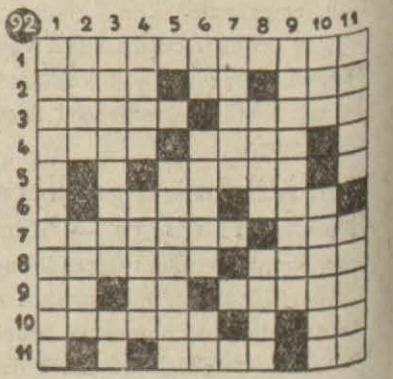

Bir baba ölürken, dört evladına bir meyva bahçesi bırakıyor.

Bu bahçeyi tam müsavi bir şekilde dörde taksim etmek lâzım; her kısmında ne bir ağaç elşik nede fazla olacak. Bu taksimi başaramadılar. Siz onlara yardım edebilirsiniz?

Yapamadınızsa bu sütunun sonuna bakınız.

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

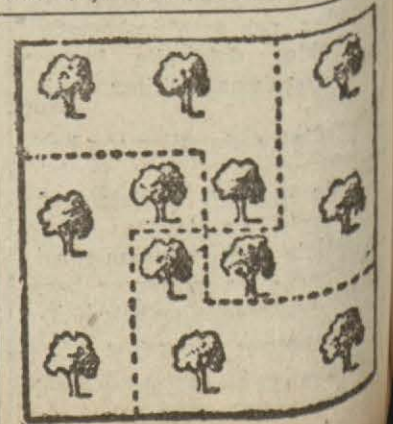
1 — Derici (iki kelime). 2 — Milet, yemeyen tersi, ecdat. 3 — Yaşlı fena ve inatçı. 4 — Şef, latife. 5 — Bir çeşit kap. 6 — Elbisenin kısmı. 7 — Rindan, dıvardaki tertibat. 8 — Hayvan lûkürdi. 9 — Su haline gelmek, ocağına yardım. 10 — Hayvan tutma ve vurmanın tersi, bir renk, vazih. 11 — Zerreder, alfabeden iki harf yanyana. 12 — İstanbul bir nahiyesi, orkek.

Yukardan aşağıya:

1 — Oyuna düşkün olan (iki kelime). 2 — Vefat etme, uzak. 3 — Hayvan. 4 — İkametgâh. 5 — Yüzümüzün parçası. 6 — Arkadaş, çevre. 7 — Rindan (cemi). 8 — Arkadaş, çevre. 9 — Yemek kabarması. 10 — İrad, kuran. 11 — Sığır. 12 — Zerreder, alfabeden iki harf yanyana. 13 — Birbirine katan kadın. 14 — Bir yazı yazar, bir erkek ismi.

91 No. 11 bulmacamızın halli:

1 — Arabacıbaşı. 2 — Nafle. 3 — Asabi, Abacı. 4 — V. C. 5 — Asar, Nakira. 6 — Yem. 7 — Ar, Baron, Fa. 8 — Yazederek. 9 — Lanak. 10 — Son. 11 — Ana. 12 — Baraka.

ŞAKA

Rüzgârın şiddeti!

Fahri arkadaşları arasında hem yalancı hem de mübalâğacı olarak tanınmıştı. Gene bir gün arkadaşlarının bir arada toplu bulundukları mahalde av ve avcılık hikâyeleri söylenirken o da vardı. Atıldı:

— Benim başımdan öyle bir vak'a geçti ki...

Diğerlere sözle başladı. Biz hep: — Tıraş!.. Tıraş!.. diye bağırırken o mütemadiyen anlatıyordu. Nihayet dinlemeye mecbur olduk.

— Bir gün, dedi, Küçükçekmece civarında ava çıkmıştım.

Karşıma birdenbire kocaman bir hayvan çıktı.. Evvelâ anlıyamadım. Sonra bir de ne göreyim karşımda koskocaman bir ayı durmuyor mu? Hep kahkahayı bastık.

İçimizden biri dayanamiyarak sordu:

— Ne yaptın

— Tabii derhal nişan aldım ve tetiği çektim.

— Ayıyı öldürdün mü?

— Öldürecektim amma rüzgâr mani oldu.

— Nasıl?

— Okadar kuvvetli, o derece şiddetli rüzgâr esiyordu ki.

Tüfekten çıkan kurşun rüzgârın tesiri ile geri döndü ve beni yaraladı.

Ne okuyor?

Bir zat; vaktile pek samimi görüştüğü arkadaşının, istikbale kavuştuğundan sonra kendisine yardım etmek şöyle dursun, selâm bile vermektan çekinmesine için için kızarmış. Bir gün nasılsa hatırlını sormak tenezzülünde bulunur:

— Oğlunuz mektebe gidiyor mu?

— Evet efendim, gidiyor:

— Ne okuyor?

— Hukuku kadimeye riayet etmeyenlere lânet okuyor!

Gece de mi kalaydım?

— İnkâr mı ediyorsun. Dün seni Saidin evinden çıkarken görmüşler.

— Tuhafım yahu. Elbette kaçaktım, geceyi orada mı geçirmemi istiyordun.

Musiki istidadı

N.P. doktora muayeneye gitti. Doktor muayeneden sonra N.P. nin başında bir şiş, bir ur gördü.

— Bu.. Dedi, musikiye istidadını gösterir.

N.P.

—Evet, dedi. Başımı geçen hafta evdeki piyanoya çarptım.

Hikâye

Tamamile boşalan tiyatro salonu ancak birkaç lâmba ile aydınlanıyordu.

Orkestra müzisyenlerinin boş bıraktığı çukur, heren hemen derin bir karanlığa gömülmüştü. Küçük Flüt Viyolonsel'e:

— Nihayet, dedi, sizinle konuşabileceğim galiba!

Viyolonsel çekingen bir tavırla cevap verdi:

— Ben size söz söylemeğe cesaret edemiyordum. Rahatsız etmekten korkuyordum.

— İşte, ben cesaret ettim. Üç aydan beri bir defa konuşmak fırsatını ele geçirdik; bunu kaçırmak delilik olur.

— Hakikaten, her akşam, piyes bitikten sonra, sizi meşin mahfazanıza, beni de keten mantoma kapıyorlar ve birbirimize birkaç kelime söylemeden alıp götürüyorlar.

— Hisleriniz, hislerime cevap verdiğin için çok bahçıyım.

— Ne ; alan söylüyeyim.. Bu muhabbet sahiden müteakıl.. Fakat bu akşam Müzisyenlerin yemeğe davetli olmaları tamamile şa..s..

— Evet.. Bu bizim ilk serbest zamanımız.. İstifade edelim.

— Muhavereyi neye çeviriyorsunuz?.. Burada böyle yapayalnız olmamız hoş değilmiş?

— Şüphesiz.. Bu başka birşey..

— Fakat çok tatlı birşey.. Sizi bir itirafta bulunmağa müsaade eder misiniz?

— Hiç, siz söylersiniz de, ben dinlemez miyim?

— Öyleyse, söylüyeyim.. Söylüyeyim ki, orkestradaki bir yığın sesin içinde yalnız sizi iğitiyorum.

— Ben de size böyle bir itirafta bulunayım.. Ben de yalnız sizin şarkınızdan zevk duyuyorum.

— Galiba biz bir arada teganni için yaratılmışız..

— Ne olursa olsun, bu kadar âlet arasında yine birbirimizi buluyoruz.

Flütün aşkı

— Ben yalnız sizin için teganni ediyorum. Öyle sanıyorum ki siz de yalnız benim için teganni ediyorsunuz.

— Ben de aynen öyleyim.. Kalbimde hiç haberdar olmadığım bir teli titrettiniz.

— Sizin sayenizde öyle zamanlarım oldu ki kendimi unuttum.. Biz evlenmek için yaratılmışız.

— Sizi dinlemekle hata ettim.

— Niçin?

— Ruhumuz tam birbirine göre.. Fakat harici şeklimiz..

— Boylarımızın farkından mı bahsediyorsunuz? Bu bizi birbirimizden ayırmaz. Ben sizin parlak vücudunuzu, ahenkli tellerinizi hayretle seyrediyorum.

— Mümkün mü?

— Yemin ederim.

— Beni ne kadar mesut ettiniz! Çünkü beni de sizin narin vücudunuz çekiyo. O kadar zarif ve hoşunuz ki..

— Ah! Hiç birşey bizi ayırmadan beraber yaşayabilirsek..

— Heyhat! Korkuyorum ki bir rüya olmasın...

Bu tatlı sözler birdenbire kesildi. Flüt Viyolonsel artık yalnız değildi. Yemek yenmişti. Müzisyenler âletlerini alıp gitmek için yerlerine dönüyorlardı. Flüt mahfazasına girdi. Viyolonsel de mantosuna büründü.

Flütü uzun boylu güzel bir çocuktü. Viyolonsel - bir kadın - ufak tefek fakat çok lâtif bir kadındı. İkisi de ellerinde ki âletlerle büyük bir tezat teşkil ediyorlardı. Narin kadın kocaman Viyolonseli kaldırırken Flütü:

— Oh! İmkânı yok.. Verin ben taşıyayım -dedi- gülümseyerek:

— Niçin? dedi. Her zaman ben taşıyayım.

— Ziyanyok.. Rica ederim.. Müsaade edin..

Flütü paradesösünün cebine yerleştirdi.